

Zločin u Čanku kod Korenice

Izvještaji s glavne rasprave

4. studenoga 2013. godine – čitanje optužnice, početak dokaznog postupka

Izvještava: Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Temeljem odluke izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Rijeci, **glavna rasprava** je započela u **odsutnosti okrivljenika** čitanjem **optužnice** ŽDO Gospić, broj KT-23/97 od 16. listopada 2009. godine, kojom se optuženi Željko Žakula, zvaní Al Capone tereti da je neutvrđenog dana u ožujku 1992., u mjestu Čanak, općina Korenica, kao pripadnik Vojske RSK, zajedno sa sada pokojnim Draganom Baraćem, iz kuće odveo oštećenog Blaža Grbca, staroga 62 godine te, nakon što ga je Barać ubo nožem u vrat, usmrtio ga, opalivši u njega iz puške 17 metaka, čime je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Dokazni postupak započeo je čitanjem iskaza sada preminuloga **svjedoka Nikole Jurkovića**, danog za vrijeme istrage, u kojem je rekao da je od Dragana Baraća saznao da su potonji i još neki pripadnici Vojske RSK došli u kuću oštećenika gdje su pili rakiju dok je oštećeni Blaž Grbac stalno provirivao kroz prozor, gledajući hoće li netko naići. Zbog toga ga je Barać opsovao. U svom iskazu je istaknuo da mu je Barać osobno rekao da je on oštećenika sasjekao nožem, a da ga je ubio Željko Žakula sa 17 metaka te da su ga potom zakopali na oko 2 km od oštećenikove kuće.

Pročitán je **zapisnik o očevidu i ekshumaciji** iz kolovoza 1996. U istome je navedeno da je Nikola Jurković pokazao mjesto u jednoj vrtači, obrasloj šumskim raslinjem gdje su nađeni ostaci tijela, potpuno gologa, sa čarapama i francuskom kapicom. Prisutni sin optuženika identificirao je posmrtné ostatke svog oca, rođenoga 1930. Utvrđeno je da je prostrijel glave uzrok smrti.

Sudska vještakinja medicinske struke dr. Renata Dobi Babić u svom vještačkom iskazu istaknula je da je detaljnim pregledom posmrtnih ostataka oštećenika ustanovila 3 strijelne rane, uz napomenu da su truležne promjene bile toliko uznapredovale pa da je bilo moguće da je bilo i više strijelnih ozljeda. Dodala je da pregledom nije konstatala rezne rane, ali da iste, zbog protoka vremena i truležnih promjena, niti nije bilo moguće ustanoviti. Na poseban upit predsjednice vijeća, odgovorila je da, iako je za vrijeme rata napravila veliki broj obdukcija, osim u ovom slučaju, nije našla mrtva tijela koja su bila gola. Rekla je da smatra da je prva nastala rana na stražnjoj strani desnog koljena, a da su druge dvije, dakle strijelna rana desne nadlaktice i vrata, nastale nakon što je tijelo počelo padati u desno. Sve strijelne rane su nastale od hitaca ispaljenih iz relativne blizine, od cca 50 cm. Na poseban upit vještakinja je odgovorila da se ne može izjasniti o vrsti oružja iz kojega je usmrćen oštećenik jer to prelazi granice njezine ekspertize. Također se ne može izjasniti o okolnosti da li je tijelo bilo golo u trenutku pucanja jer bi to bilo moguće jedino pregledom odjeće.

Svjedok Ivica Grbac, sin oštećenog Blaža Grbca, propisno upozoren o svojim pravima i obvezama kao svjedoka te upoznat s pravom ostvarivanja imovinsko-pravnog zahtjeva, iskazao je da se sjeća napada na Čanak, prilikom kojega je on pobjegao s mladom sestrom, starija sestra je već ranije bila pobjegla, a roditelji, brat, sestra Mandica i baka su ostali u njihovoj obiteljskoj kući. Otac i majka su mu 4. siječnja 1993. odvedeni u zatvor u Gospiću, radi navodne izdaje Čanka. Tamo su bili mučeni i kada se obitelj počela raspitivati za njih putem Crvenog križa, potjerani su iz zatvora i pješice poslani kući u Čanak, pri čemu ih je sreo jedan čovjek i vidio da su bili u modricama i s ozljedama. U ožujku

1993. su mu ubijeni otac i baka. Čuo je da je među četnicima koji su došli u njihovu kuću bio i sada pokojni Dragan Barać kojega je on od prije poznao. I njegov otac je poznao istoga od prije rata i bili su dobri. Kasnije su mu majka, sestra i brat odvedeni u Beograd, gdje i sada žive, sestra Mandica se tamo udala, ne zna točno njezino vjenčano prezime, a s majkom nije razgovarao o kritičnom događaju. Sestra Mandica je bila prisutna kada mu je otac odveden iz kuće, a da li je i njegova majka bila tada tamo rekao je da ne zna. Objasnio je da je dobio informaciju o ubojstvu oca od Milana Jurkovića zvanog Bugar, u vremenu kad se nalazio u izbjeglištvu u hotelu Zagreb u Karlobagu, a isti mu je rekao da mu je otac bio odveden od kuće, natjeran da vuče drva kroz minsko polje i da je naišao na minu. Milan Jurković, koji živi u selu Kosi, nekih 3-4 km od Čanka, mu je spomenuo i Dragana Baraća u kontekstu odvođenja i usmrćenja njegovog oca. Isti mu je rekao da je Barać bio s ekipom, u kojoj je bilo oko 7 osoba, koje on ne pozna, ali je čuo da su iz mjesta Bunić. Iako ga je Nikola Jurković pozvao da mu točno ispriča što se dogodilo, on se za to nikad nije odlučio jer se bojao što bi saznao, budući da mu je isti rekao da je za smrt njegova oca najviše kriva njegova bliska rodbina. Ipak je od njega čuo da su mu Barać i njegova ekipa ubili oca. Barać je bio vucibatina i probisvijet, a navodno je ubojstvo bilo naručeno od ljudi iz Gospića, čija imena ne zna, kako bi se prikrio očevo mučenje u zatvoru u Gospiću. Za Željka Žakulu je prvi put čuo u ovom kaznenom postupku. Na posebno pitanje predsjednice vijeća odgovorio je da ne zna ništa o tome da bi očevo tijelo bilo pronađeno golo i da to prije nije znao jer prilikom ekshumacije nije gledao samo tijelo. Svjedok je rekao da se trenutno ne može očitovati o imovinsko-pravnom zahtjevu, na što ga je predsjednica vijeća dodatno poučila o njegovima pravima i mogućnošću postavljanja zahtjeva do kraja glavne rasprave ili u građanskoj parnici.

Svjedokinja Mirjana Čušić iskazala je da je 1992. godine živjela u Zagrebu i Šibeniku, dok je njena obitelj bila u Šibeniku. Zoran Čušić je sin od njezinog pokojnog strica i on sada živi u Australiji. Ništa joj nije poznato o njegovoj ulozi u usmrćenju oštećenika. Zoranova majka Milica živi u Korenici, ali je svjedokinja ne posjećuje, jer u Zagrebu skrbi o bolesnoj majci. Zoranova sestra Višnja, prezimena Čekić ili Čerić ili Đerić živi u Beogradu.

Svjedokinja Anka Tatalović iskazala je da je do 1992. živjela u Malom Lošinj, od 1992. do 2002. u Beogradu, a da sada živi u Buniću, gdje radi kao konobarica. Njezin otac Nikola umro je 2007. godine, ona ništa ne zna da li je njezin otac, zajedno s Dušanom Milićem, po usmrćenju, zakopao oštećenika. Ona o tome nikad nije razgovarala sa svojim ocem, ali je po povratku u Bunić, radeći u ugostiteljskom objektu, čula za usmrćenje oštećenika, ali se nisu spominjala nikakva imena s tim u svezi. Za vrijeme kad je Čanak bio zauzet, ona tamo nikada nije dolazila.

Svjedok Vojin Žigić iskazao je da zna za tri osobe imena Željko Žakula, a da je osoba tog imena, koji je sin Ljubomira i Danice, zvan Al Capone, bio 1992. u Korenici. Rekao je da je on, svjedok, 1992. bio u Civilnoj zaštiti, raspoređen na čuvanje jedne firme u Korenici, a od 1993. je bio u Vojsci RSK. Nije sudjelovao u zauzimanju Čanka koji se nalazi na nekih 27 ili 28 km od Korenice. Dodao je da je poznao sestre oštećenika, jedna mu je bila kuma, ali njega nije poznao jer on uglavnom nije dolazio u Korenicu gdje je svjedok boravio. Jedna oštećenikova sestra je umrla, bio joj je na sahrani, a i za drugu misli da je mrtva. Čuo je da je Blaž Grbac ubijen, ali nije imao puno informacija o tome jer se njemu tada nitko nije puno povjeravao budući da mu je sestra bila na hrvatskoj strani, u Zagrebu, a sestrin sin u HV-u. Rekao je da zna Zorana Čušića i da je isti bio u Vojsci RSK. Branko Drakulić zvani Bucan je bio zapovjednik u Vojsci RSK, u Buniću je bila Komanda, a tamo su dolazili i neki vojnici iz Beograda. Jovan Žigić, sin Čede i Neđe je također bio u Vojsci RSK, u Buniću, moguće je da su on i optuženi Žakula bili u istoj jedinici. Znao je i sada pokojnoga Dragana Baraća, za kojega je čuo da je 1993. poginuo od mine. Ljudi su se tada čudili načinu njegove pogibije jer je on znao da je to područje minirano. Svjedok je također iskazao da doista nije čuo koja bi se imena spominjala

vezano za ubojstvo oštećenika, on se iz izbjeglištva vratio u ožujku 1993., a tada je to područje bilo slabo naseljeno, bilo je puno doseljenika i o tome se nije baš pričalo. Nikolu Jurkovića je poznao, ali pod njegove stare dane, kad je bio smješten u Domu za stare i nemoćne osobe, gdje ga je upoznao kada je išao obići svoga rođaka.

Svjedok Nikola Prica iskazao je da je 1992. godine vodio pravne poslove u Šumarstvu u Korenici i zbog posla nije napuštao Korenicu. Oštećeni Blaž Grbac je odrastao u njegovom selu, gdje je išao u osnovnu školu, a kasnije je radio kao fizički radnik u Nacionalnom parku Plitvička jezera. Čuo je da je sada pokojni Branko Drakulić bio komandir u VRSK, a i Ćušić je bio u zapovjedništvu iste vojske. Prema njegovim saznanjima optuženi Žakula se nalazi u Srbiji.

Zamjenik ŽDO iz Rijeke istaknuo je dokazni prijedlog da se zamolbenim putem ispituju svjedoci Jovan Žigić, Mišo Stanković, Jelena i Mandica Grbac, čemu se obrana nije protivila te je sudsko vijeće donijelo rješenje da se dokazni prijedlozi tužiteljstva prihvaćaju.

Glavna rasprava je odgođena *sine diem*, a nastavak će se zakazati pismenim putem, nakon što Sud dobije iz Beograda zapisnike o zamolbenom ispitivanju svjedoka.